

Bemærkninger til forslaget

Folkeafstemninger har en lang tradition bag sig. Dels selvfølgelig afstemninger ved de periodiske folketingsvalg og kommunalvalg og dels folkeafstemninger om ændring af grundloven, ændring af valgalder, ændring af jordlove og folkeafstemninger vedrørende EF/EU.

Der har dog kun været et begrænset antal afstemninger ud over de jævnlige folketingsvalg og kommunalvalg. Dette kan skyldes, at det er en bekostelig og besværlig affære, hver gang der skal afholdes valg, hvilket kan afholde politikere fra at sende flere specifikke forslag ud til folkeafstemning.

Nærværende forslag om indførelse af elektronisk stemmeafgivning er dels en opfordring til at følge med udviklingen i samfundet og dels en opfordring til at foretage en investering, der på længere sigt vil gøre det muligt at reducere omkostningerne ved valg og folkeafstemninger.

Elektronikken og teknologien har i det 20. århundrede gjort sit indtog. Denne udvikling har Danmark formået at tilpasse sig, så Danmark i dag kan betegnes som et højteknologisk land. F.eks. er der i dag indført elektronik i stemmeafgivningen i Folketingsalen som en naturlig konsekvens af den elektroniske udvikling i samfundet. Denne udvikling er dog ikke helt slået igennem på alle planer. F.eks. afholdes valg og folkeafstemninger i dag på samme måde, som det er blevet gjort i årtier. Derfor mener forslagsstillerne, at det er på tide, at der også på dette område indføres moderne teknologi med de effektiviseringer og på længere sigt økonomiske besparelser, der følger af indførelsen af moderne teknologi.

Fordelen ved indførelse af elektronisk stemmeafgivning vil være, at der efter en overgangsfase ikke længere er behov for det store optællingsarbejde. Få minutter efter at valgstederne lukkes, vil der kunne gives et helt færdigt valgresultat med kredsfordeling osv. Der vil ikke længere være behov for fintællinger eller andre tidkrævende procedurer.

Det er forslagsstillernes klare overbevisning, at på længere sigt vil investeringen i det elektroniske stemmeudstyr blive tjent hjem, og sandsynligvis vil der

endda være tale om reducerede omkostninger ved valg og folkeafstemninger.

En afledt effekt af indførelsen af elektronisk stemmeafgivning er, at der med tiden vil kunne afholdes flere folkeafstemninger vedrørende vitale beslutninger i Danmark uden at skulle sætte det store, bekostelige valgapparat i gang som i dagens Danmark. At afholde valg i dag er en bekostelig affære, og omkostningerne pr. folkeafstemning i dag vil ikke variere meget, hvad enten der afholdes en eller ti folkeafstemninger om året. Et elektronisk afstemningssystem vil derimod stå til rådighed konstant, og omkostningerne ved at øge antallet af folkeafstemninger vil ikke være så store som under det nuværende system.

Ovenstående skal endvidere ses i lyset af, at der gennem den senere tid har været ytringer fremme om, at en eventuel opdatering af grundloven skulle indeholde muligheden for flere folkeafstemninger. Således har udenrigsministeren, Niels Helveg Petersen, den 18. august 1996 udtalt i Morgenavisen Jyllands-Posten, at »folkeafstemninger – f.eks. en gang om året i august-september – vil kunne puste nyt liv i demokratiet og give vælgerne større ansvarsfølelse.« Endvidere har Anders Fogh Rasmussen i Morgenavisen Jyllands-Posten den 21. august 1996 støttet tanken om flere folkeafstemninger og sagt, at »folkeafstemninger er en god beskyttelse mod overdrevent politikervælde og statsdominans.« Noget kunne således tyde på, at der er en opblødning på vej med hensyn til flere folkeafstemninger. Derfor er det vigtigt, at man allerede nu forbereder sig og begynder at indføre mere smidige systemer til folkeafstemninger.

Der har været afholdt forsøg med elektronisk afstemning flere steder. Forslagsstillerne er bekendt med forsøg fra Norge, hvor elektronisk afstemning blev afprøvet i forbindelse med valg i Oslo. Endvidere har det hollandske parlament været i gang med at undersøge sagen. Regeringen bør indhente detaljerede oplysninger vedrørende disse og andre landes erfaringer med elektronisk afstemning.

Ved kommunalvalget i 1991 blev der afholdt forsøg med elektronisk afstemning i seks valglokaler. Dette